

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

04-08-12s

СИЛАБУС	Наукові основи критики сучасних архітектурних теорій	
SYLLABUS	Scientific Fundamentals Of Modern Architectural Theories	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	BK 2	
Освітній рівень Level of Education	Освітньо-науковий (третій) доктор філософії (PhD) Educational and scientific (third) (PhD)	
Галузь знань Field of Knowledge	19	Галузь знань Field of Knowledge
Спеціальність Field of Study	191	Спеціальність Field of Study
Освітня програма Degree Programme	Архітектура та містобудування Architecture and Urban Planning	

Силабус навчальної дисципліни «Наукові основи критики сучасних архітектурних теорій» для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії (PhD), які навчаються за освітньо-професійною програмою 191 «Архітектура та містобудування», спеціальність 191 «Архітектура та містобудування» .Рівне. НУВГП. 2025. 13 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/31272/>

Розробник силабусу: Потапчук І.В., к.арх., доцент, доцент кафедри архітектури та середовищного дизайну, Лушнікова Н.В., канд. техн. наук, доцент кафедри архітектури та середовищного дизайну

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 9 від “24”лютого 2025року

Завідувач кафедри: Михайлишин О.Л., д.арх., доцент, завідувачка кафедри архітектури та середовищного дизайну.

Керівник (гарант) ОП: Михайлишин О.Л., д.арх., доцент, завідувачка кафедри архітектури та середовищного дизайну.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 6 від “18”березня 2025 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Макаренко Р.М., к.т.н., проф.

Попередня версія силабусу (вказати шифр)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Наукові основи критики сучасних архітектурних теорій	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>Доктор філософії (PhD)</i>
Освітня програма	<i>Архітектура та містобудування</i>
Спеціальність	<i>191 «Архітектура та містобудування»</i>
Рік навчання, семестр	<i>1 рік навчання, 2-й семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3 кредитів ЄКТС</i>
Лекції:	<i>16 год</i>
Практичні заняття:	<i>14 год</i>
Самостійна робота:	<i>60 год</i>
Курсова робота:	-
Форма навчання	<i>денна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
	<i>Потапчук Ірина Володимирівна, к.арх., доцент, доцент кафедри архітектури та середовищного дизайну</i>
Вікіситет	<i>http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Потапчук_Ірина_Володимирівна</i>
ORCID	<i>https://orcid.org/0000-0003-1526-4351</i>
Як комунікувати	<i>i.v.potapchuk@nuwm.edu.ua</i>
	<i>Лушнікова Наталія Валеріївна, к.т.н., доцент, доцент кафедри архітектури та середовищного дизайну</i>
Вікіситет	<i>https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Лушнікова_Наталія_Валеріївна</i>
ORCID	<i>https://orcid.org/0000-0002-5781-4051</i>
Як комунікувати	<i>n.v.lushnikova@nuwm.edu.ua</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Мета даної дисципліни полягає у формуванні аналітичного та критичного ставлення до основних засад архітектурної творчості в рамках сучасної архітектурної та містобудівної ситуації. Завдання начальної дисципліни – ознайомлення студента із основними теоретичними засадами сучасної архітектури.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://ep3.nuwm.edu.ua/31272/>

Передумови вивчення*

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Вивчення дисципліни передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін: «Філософія науки та професійна етика» (OK1), «Академічна іноземна мова» (OK2), «Теоретико-методологічні аспекти наукової спеціальності» (OK5)

Компетентності

ІНТ.Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

ЗК 2.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

СК 02. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних експериментальних і теоретико-методологічних досліджень у сфері архітектури та містобудування, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності

СК 03. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами

Програмні результати навчання (ПРН)

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і не фахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми архітектури та містобудування державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях

РН04. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження у сфері архітектури та містобудування та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РН06. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні системи та бази даних

РН08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи архітектури та містобудування, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері архітектури та містобудування та у викладацькій практиці

Структура та зміст освітнього компонента

Тема	РН	Форми організації навчання	Кількість годин	
Модуль 1. Витоки теорії і критики архітектури. Формування критики та теорії архітектури і містобудування в 1-й половині ХХ ст.				
Змістовий модуль 1. Історичні витоки критики сучасних архітектурних теорій.				
1	Тема 1. Критика як галузь архітектурознавства. Особливості критичного мислення в контексті теорії та критики архітектури.	РН2, РН4, РН6, РН8	Л	2
			ПР	1
			СР	7
2	Тема 2. Наукові передумови формування теорії і критики архітектури та містобудування. Теорія та критика архітектури та містобудування періоду класицизму та історизму.	РН2, РН4, РН6, РН8	Л	2
			ПР	1
			СР	8
Змістовий модуль 2. Наукові основи теорії і критики архітектури 1-ї половини ХХ ст.				
3	Тема 3. Формування наукових основ сучасної архітектури на зламі століть в Європі. Формування наукових основ модернізму в США.	РН2, РН4, РН6, РН8	Л	2
			ПР	2
			СР	7
4	Тема 4. Теоретичні концепції архітектури та містобудування у міжвоєнний період. Теоретичні підвалини архітектури тоталітарних режимів в Європі.	РН2, РН4, РН6, РН8	Л	2
			ПР	2
			СР	8
Разом модуль 1			Л	8
			ПР	6
			СР	30
Модуль 2. Наукові основи критики теорій архітектури та містобудування 2-ї половини ХХ ст. – початку ХХІ ст.				
Змістовий модуль 3. Наукові основи теорії і критики архітектури 2-ї половини ХХ ст.				
5	Тема 5. Концепція інтернаціоналізації архітектури (50-70-ті рр. ХХ ст.). Концепція регіоналізації архітектури (50-70-ті рр. ХХ ст.).	РН2, РН4, РН6, РН8	Л	4
			ПР	-
			СР	12
6	Тема 6. Теоретичні засади постмодернізму в архітектурі. Теоретичні концепції сучасного містопланування 2-ї половини ХХ ст.	РН2, РН4, РН6, РН8	Л	4
			ПР	2
			СР	12
Змістовий модуль 4. Наукові основи теорії і критики архітектури початку ХХІ ст.				
7	Тема 7. Розвиток концепцій неомодернізму та (пост)постмодернізму в контексті пошуків нового глобального стилю. Дигіталізація архітектури. Естетика мегаструктур.	РН2, РН4, РН6, РН8	Л	2
			ПР	2
			СР	15
8	Тема 8. Новітні концептуальні спрямування в містоплануванні та урбаністиці. Наукове підґрунтя новітніх тенденцій в концептуальній архітектурі ХХІ ст.	РН2, РН4, РН6, РН8	Л	2
			ПР	2
			СР	15
Разом модуль 2			Л	8
			ПР	8

		СР	30
	Всього	Л	16
		ПР	14
		СР	60

Форми та методи навчання

Вивчення дисципліни «Наукові основи критики сучасних архітектурних теорій» здійснюється з використанням інформаційно-ілюстративного та проблемного методів навчання. Курс навчання включає: прослуховування лекційного матеріалу; перегляд мультимедійних презентацій; виконання практичних завдань на практичних заняттях під керівництвом викладача; самостійне вивчення навчального матеріалу з використанням навчальної та спеціальної літератури; виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Робота з ПК, володіння інструментами Microsoft Office, знання та навички роботи з пошуковими системами

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Вид заняття	Бали	Форма контролю
1. Поточна складова оцінювання		
Модуль 1. Витоки теорії і критики архітектури. Формування критики та теорії архітектури і містобудування в 1-й половині ХХ ст.		
Змістовий модуль 1. Історичні витoki критики сучасних архітектурних теорій.		
Тема 1. Критика як галузь архітектурознавства. Особливості критичного мислення в контексті теорії та критики архітектури.	6	Виконання завдання, публічний виступ тощо
Тема 2. Наукові передумови формування теорії і критики архітектури та містобудування. Теорія та критика архітектури та містобудування періоду класицизму та історизму.	6	
Змістовий модуль 2. Органічна, екологічна, дигатільна архітектура та мегаструктури		
Тема 3. Формування наукових основ сучасної архітектури на зламі століть в Європі. Формування наукових основ модернізму в США.	8	Виконання завдання, публічний виступ тощо
Тема 4. Теоретичні концепції архітектури та містобудування у міжвоєнний період. Теоретичні підвалини архітектури тоталітарних режимів в Європі.	8	
Модуль 2. Наукові основи критики теорій архітектури та містобудування 2-ї половини ХХ ст. – початку ХХІ ст.		
Змістовий модуль 3. Наукові основи теорії і критики архітектури 2-ї половини ХХ ст.		
Тема 5. Концепція інтернаціоналізації архітектури (50-70-ті рр. ХХ ст.). Концепція регіоналізації архітектури (50-70-ті рр. ХХ ст.).	8	Виконання завдання, публічний виступ тощо
Тема 6. Теоретичні засади постмодернізму в архітектурі. Теоретичні концепції сучасного містопланування 2-ї половини ХХ ст.	8	
Змістовий модуль 4. Наукові основи теорії і критики архітектури початку ХХІ ст.		
Тема 7. Розвиток концепцій неомодернізму та (пост)постмодернізму в контексті пошуків нового глобального стилю. Дигіталізація архітектури. Естетика мегаструктур.	8	Виконання завдання, публічний виступ тощо

Тема 8. Новітні концептуальні спрямування в містоплануванні та урбаністиці. Наукове підґрунтя новітніх тенденцій в концептуальній архітектурі XXI ст.	8	
Усього поточна складова оцінювання:	60	
2. Підсумкова складова оцінювання		
1. Модульний контроль 1	20	Колоквіум
2. Модульний контроль 2.	20	Колоквіум
Усього підсумкова складова оцінювання:	40	
Разом:	100	

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Модульний та поточний контроль проводиться відповідно до «Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у НУВГП»

<https://ep3.nuwm.edu.ua/25806/>

Звернення та вирішення конфліктних ситуацій здійснюється на підставі «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у НУВГП»

<https://ep3.nuwm.edu.ua/18583/>

«Порядок звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в НУВГП»

<https://ep3.nuwm.edu.ua/15467/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна:

1. Архітектура сучасності: остання третина ХХ – початок ХХІ століть: навч. посібник / Б.С. Черкес, С.М. Лінда. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. 384 с.
2. Стародубцева Л.В. Архітектура постмодернізму: Історія. Теорія. Практика. Посібник для студентів. К.: Спалах, 1998. 208с.
3. Ch. Jencks and K. Kampf. – Academy Editions by John Wiley & Sons, 1997. 312 p.
4. Ch. Jencks. *The Language of Post-modern Architecture*. New York : Rizzoli, 1984. 168 p.
5. *Programs and manifestoes of 20th-century architecture* / Ed. by U. Conrads. - Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 1971. 192 p.
6. *Theories and manifestoes of contemporary architecture*/ Ed. by Ch. Jencks and K. Kampf. – Academy Editions by John Wiley & Sons, 1997. 312 p.

Допоміжна:

1. Тімохін В. Архітектура міського розвитку. Київ: КНУБіА, 2008. 629 с.
2. Шаповал Н.Г. Основи архітектурного формоутворення. К.: «Основа», 2008. 248 с.
3. Архітектурний самвидав. Теорія сучасної архітектури / Режим доступу: <http://arch-vydav.blogspot.com/>
4. Гел Й. Міста для людей. К.: Основи, 2018. 304 с.
5. *Architectural Theory. From the Renaissance to the Present*. Koln u.a.: Taschen, 2006. 576 s.
6. *Architectural Theory since 1968*. Ed. by K. Michael Hays. Massachusetts: MIT press, 2000. 808 p.
7. *Architectural Theory since 1968*. Ed. by K. Michael Hays. Massachusetts: MIT press, 2000. 808 p.
8. Alexander Ch. *Język wzorców: miasta – budynki – konstrukcja. (A Pattern Language: Towns – Buildings - Construction)*. – Gdansk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne sp. z o.o., 2008. 1210 s.
9. *Constructing a New Agenda. Architectural Theory 1993-2009*. Ed. by K. Krista Sykes. New York: Princeton Architectural Press, 2010. 512 p.
10. Frampton K. *Modern architecture. A critical history*. 4th ed. NY: Thames & Hudson, 2007. Reprinted 2010. 424 p.
11. Gehl J. *Życie między budynkami. Użytkowanie przestrzeni publicznych*. Kraków: Wydawnictwo RAM, 2009. 200 s.
12. *Introducing Architectural Theory: Debating a Discipline* / Ed. by K. Smith. NY: Taylor & Francis, 2012. 423 p.
13. Jencks Ch. *Critical Modernism. Where is postmodernism going?* – London: Wiley Academy, 2007. 240 p.
14. Jencks Ch. *The New Paradigm in Architecture. The Language of Post-Modernism*. – New Haven and London: Yale University Press, 2002. 280 p.
15. Koolhaas R. *Delirious New York*. The Monacelli Press, 1994. 318 p.
16. Lange A. *Writing about architecture: Mastering the language of buildings and cities*. New York: Princeton Architectural Press, 2012. 192 p.
17. Mallgrave H.F. *Modern Architectural Theory: A Historical Survey, 1673-1968*. New York: Cambridge University Press, 2005. 503 p.
18. O.M.A. Koolhaas R. *And Mau*. B. S, M, L, XL. The Monacelli Press, 1995. 1344 p.
19. Quirk V. *Architectural Criticism in the Age of Twitter* / Paul Goldberger. Nov 27, 2012. Available at: <http://www.archdaily.com/298276/architectural-criticism-in-the-age-of-twitter-paul-goldberger>
20. Stead N. *Three Complaints About Architectural Criticism*. - November/ December 2003, *Architecture Australia*, vol. 92 no 6 (pp. 50-52)/ Available at: <http://dcrit.sva.edu/wp-content/uploads/2003/11/STEADthreecomplaints.pdf>
21. *Theorizing a New Agenda for Architecture: An Anthology of Architectural Theory: 1965 – 1995*. /Ed. by K. Nesbitt. NY: Princeton Architectural Press, 1996. 606 p.
22. Weston R. *100 Ideas that changed architecture*. London: Laurence King Publishing, 2011. 216p.
23. Wright F.L. *Modern Architecture. Being the Kahn lectures for 1930*. Facsimile ed. Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2008. 118 p.

1. Національна бібліотека ім.В.І.Вернадського / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>
3. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://lib.nuwm.edu.ua/>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти мають можливість отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, зокрема і до написання та опублікування наукових тез (статей) з тематики курсу. Також здобувачі можуть долучатися до кафедральної тематики наукових досліджень.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність до критики і самокритики. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності, здатність виявляти, та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення шляхом пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність комунікувати письмово і усно. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, в отому числі з представниками інших професійних груп різного рівня та нефахівцями формувати ефективну комунікаційну стратегію, використовуючи інформаційні й комунікаційні технології.

Гнучкість мислення. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації шляхом творчого застосування наявних та з генерованих нових ідей. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Етичні навички. Здатність діяти соціально відповідально, на основі етичних міркувань, дотримуючись засад професійної етики та усвідомлюючи рівні можливості усіх учасників архітектурно-містобудівного процесу, а також інклюзивні аспекти проектування.

Дедлайни та перескладання

«Положення «Про організацію освітньо-наукового процесу для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії) у Національному університеті водного господарства та природокористування» »
<https://ep3.nuwm.edu.ua/25805/>

«Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП (нова редакція)»
<https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>

«Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у НУВГП»
<https://ep3.nuwm.edu.ua/25806/>

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

«Положення про неформальну та інформальну освіту в НУВГП (нова редакція)»
<https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/>

Правила академічної доброчесності

«Положення про академічну доброчесність в НУВГП» <https://ep3.nuwm.edu.ua/25004/>

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП-
<http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Навчальна дисципліна передбачає 100% відвідуваність занять, постійне виконання як завдань під час практичних занять, так і домашніх завдань (самостійна робота), активну участь на заняттях.

У випадку пропуску здобувачем ВО заняття (напр. по хворобі) відпрацювати можна під час консультацій, де здобувач ВО отримує відповідне індивідуальне завдання і звітує про його виконання в узгоджені з викладачем терміни.

Положення «Про організацію освітньо-наукового процесу для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії) у Національному університеті водного господарства та природокористування»
<https://ep3.nuwm.edu.ua/25805/>

«Інструкція для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі» <https://ep3.nuwm.edu.ua/19215/>

Автор
Доцент

Ірина ПОТАПЧУК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №831
Підписувач :Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100